

Mesterházy László:

Egy család lakhely változtatásai, a 17. és a 18. század fordulóján.

Azt szeretném bemutatni egy családon, nagyapától az unokáig, mennyire szétszóródtak az ország különböző településein. Induló település Röjök, majd Tamási, Pápa, Szilsárkány, Kámon, Tata, Révkomárom, Hédervár.

Az 1754–55. évi nemességvizsgálat során a vizsgálatnak alávetették Mesterházy István fiát: Gáspárt; György fiát: Jánost; János fiát: Jánost és Ferenc fiát: Istvánt, kik ekkor röjtöki lakosok voltak, közös nagyapjuk István (*Röjtökön végrendelet tanújaként szerepel 1680.03.09.-én.*)¹, szépapjuk György, ekkor azonban igazolták, hogy mint régi birtokos és kétségtelen nemesekre, a nemességvizsgálatra való kötelezettség nem vonatkozik.² *Nem felel meg a valóságnak, mert akkor már rég nem Röjtökön laktak, ez valószínűleg elírás, az „ekkor” helyett, „egykor” lehet a helyes. Ferenc fia István már 1729-ben Szilsárkányban nősül és első gyerke 1731-ben született.*

Az 1754-55. évi nemességvizsgálaton Szilsárkányból: Sándor, apja Ferenc, nagyapja István és Ferenc özvegye László nevű fiával, valamint István (apja Ferenc, nagyapja István) vetettek fel kétségtelen nemessé.³

1748-ban Mesterházy István szilsárkányi lakos kéri nemessége igazolását. Tanú meghallgatások igazolták, hogy apja Mesterházy Ferenc, nagyapja pedig Mesterházy István volt. Nagyapja és apja Röjtökről költözött Tamásiba és ott is halt meg. Tanúként többek között meghallgatták mesterházi Nagy Ferenc 56 éves tamási lakost is.⁴

1754-ben Mesterházy József pápai lakos kéri nemessége igazolását. Tanú meghallgatások igazolják, apja Mesterházy János, aki Tamásiból költözött Pápára és ott is halt meg, nagyapja Mesterházy István aki Röjtökről költözött Tamásiba és ott is halt meg. Tanúként meghallgattak többek között Mesterházy Gáspár 43 éves Baranyai huszárezred strázsamesterét, és Mesterházy István szilsárkányi lakost, akit 48 évesnek írnak.⁵

1754-ben Mesterházy Gáspár a Baranyai huszárezred strázsamester, kéri nemessége igazolását. Tanú meghallgatások igazolják, apja Mesterházy István, nagyapja is Mesterházy István, apja Tamásiból költözött Pápára, nagyapja Röjtökről költözött Tamásiba. Tanúként meghallgatták többek között Mesterházy Katalin

¹ Horváth József - Dominkovits Péter: 17. századi Sopron vármegyei végrendeletek (Sopron, 2001) 86. old.

² Soós Imre: Ősi Sopronmegyei nemzetségek 360. old.

³ Soós Imre: Ősi Sopronmegyei nemzetségek 359. old.

⁴ Soproni levéltár, nemességvizsgálati iratok: Mesterházy István szilsárkányi lakos kérelme 1748

⁵ Soproni levéltár, nemességvizsgálati iratok: Mesterházy József pápai lakos kérelme 1754

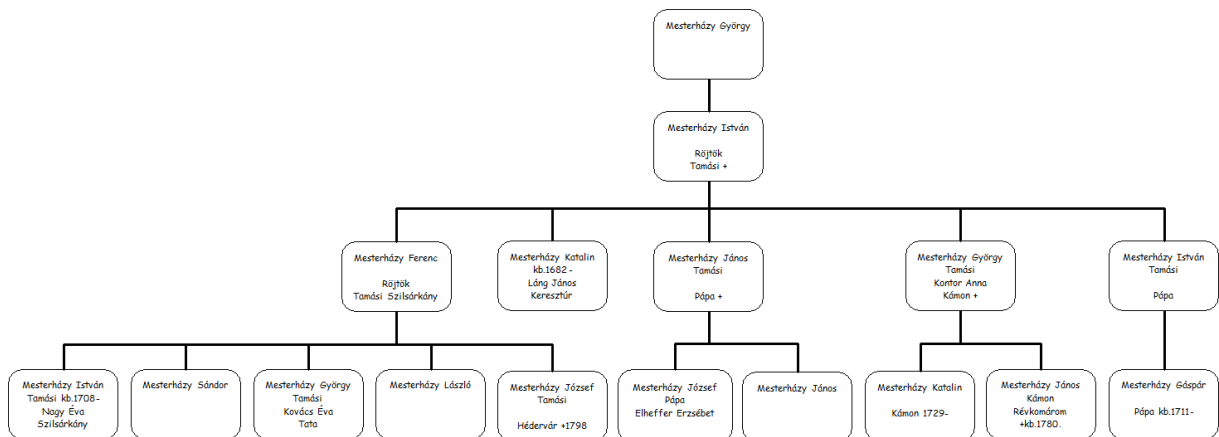
Láng Jánosné 72 éves keresztúri lakost. Aki elmondta Mesterházy Gáspár apja, Mesterházy István testvére. Tanú volt még Mesterházy István 46 éves szilsárkányi lakos is.⁶

1754-ben Mesterházy János Komárom vármegyei révkomáromi lakos, kéri nemessége igazolását. Tanú meghallgatások igazolták, hogy apja Mesterházy György, nagyapja pedig Mesterházy István volt. Apja Tamásiból nősült a Vas vármegyei Kámonba, és ott is halt meg, nagyapja Röjtökről költözött Tamásiba.⁷

Az 1581.10.15.-én tartott Sopron vármegyei megyegyűlés foglalkozik Mesterházy István Kámoni nemesi kúriájával.⁸

1765-ben Mesterházy József Győr vármegyei Hédervár, Mesterházy György Komárom vármegyei tatai lakos, kéri nemességük igazolását. Tanú meghallgatások igazolják, hogy apjuk Mesterházy Ferenc, nagyapjuk pedig Mesterházy István volt. Nagyapjuk és apjuk Röjtökről költözött Tamásiba és ott is haltak meg. Tanúként meghallgattak többek között Mesterházy István 56 éves szilsárkányi lakost, aki elmondta a kérelmezők testvérei, apjuk Mesterházy Ferenc kiskorukban meghalt és Mesterházy József váltó műves (szabó) mesterségbe adta magát és Hédervárra költözött és ott él, Mesterházy György csizmadia mesterségre adta magát, Tatán alapított családot és ott él.⁹

Nézzük az fentiek alapján felállított leszármazási táblát:

Nézzük, az egyes személyekről mit tudunk:

Az ős György: róla csak a nemesség vizsgálat tesz említést „szépapjuk György”.

Minket főleg István unokái érdekelnek, kezdjük az elsővel:

⁶ Soproni levéltár, nemességvizsgálati iratok: Mesterházy Gáspár kérelme 1754

⁷ Soproni levéltár, nemességvizsgálati iratok: Mesterházy János révkomáromi lakos kérelme 1754

⁸ Tóth Péter: Sopron vármegye közgyűlési jegyzőkönyveinek regesztái I. 1579-1589. (Sopron, 1994) 106 old.

⁹ Soproni levéltár, nemességvizsgálati iratok: Mesterházy József Győr vármegyei Hédervár, Mesterházy György Komárom vármegyei tatai lakos kérelme 1765

István: Szilsárkányban lakik és leszármazottai ismertek.

Sándor: a nemességvizsgálat tesz róla említést, mint szilsárkányi lakos, de róla semmi továbbit nem találtam.

György: Tatán élt családja van leszármazottai ismertek.

László: a nemességvizsgálat említi, „Ferenc özvegye László nevű fiával”, mint szilsárkányi lakos, további sorsa számomra ismeretlen.

József: Hédervár, róla csak halotti bejegyzést találtam, meghalt Lipóton 1798-ban, szabó volt.

József: Pápán lakott leszármazottai ismertek.

János: a nemességvizsgálat említi, más biztos adatot nem találtam, Pápán Mesterházy Jánosnak és Horváth Ilonának 1712-ben született Katalin nevű lánya, és egy Mesterházy Jánosnak és Maiht Zsuzsannának Pápán 1734-ben született János nevű fia. Lehetséges az azonosság, de nem bizonyított.

Katalin: Kámonban született 1729-ben.

János: Kámonban születhetett, anyakönyvi bejegyzést nem találtam róla. János 1780 körül halt meg örökös nélkül Révkomáromban (1771-ben igazolta nemességét)¹⁰, több irat foglalkozik a kamarára szánt javaival.¹¹

Gáspár: valószínű Pápán született, a Baranyai huszárezred strázsamestere további sorsa ismeretlen.

Hova tartozhatnak a családon belül?

1598-ban Mesterházy János 1 telket bír Röjtökmuzsajon.¹²

Sajnos a meghallgatott tanúk között nem szerepel mesterházi lakos, ez ért csak találgatni lehet származásukat. Az 1754-55-ös összeírásból tudjuk „szépapjuk György”. Ez beilleszthető „Mesterházy Sándor: A mesterházi Mesterházy család története” című könyv 1-es táblájába¹³. Mesterházy György 1614 felesége Meszlényi Ágota, volt István, György és Imre nevű fiuk. Katalin unokájuk kb. 1682-ben születhetett, apja István, születése 1660 körül, vagy az előtt lehetett.

Ennek ellent mond, Istvánnak, András, László, József, Kata és Anna nevű gyerekeiről tudunk. Amit biztosan tudunk, hogy Imre fia Imre Ebergőcön lakott. Az 1754-55-ös összeírásban Ebergőcről János és Ádám egytestvérek, valamint Ádámnak László nevű fia¹⁴ vetettek fel kétségtelen nemesek közé. Ő nagyapjuk Imre „a könyv szerint”¹⁵, István testvére, apjuk is Imre. Börgőcön 1712-ben anyakönyvezték Mesterházy Imre Marianna nevű lányát.

¹⁰ Dr. Alapi Gyula: Komáromvármegye nemes családjai. (Komárom 1811.) 158. old.

¹¹ UC 190: 6

¹² Soós Imre: Ósi Sopronmegyei nemzetségek 253. old.

¹³ Mesterházy Sándor: A mesterházi Mesterházy család története 15 old.

¹⁴ Soós Imre: Ósi Sopronmegyei nemzetségek 359 old.

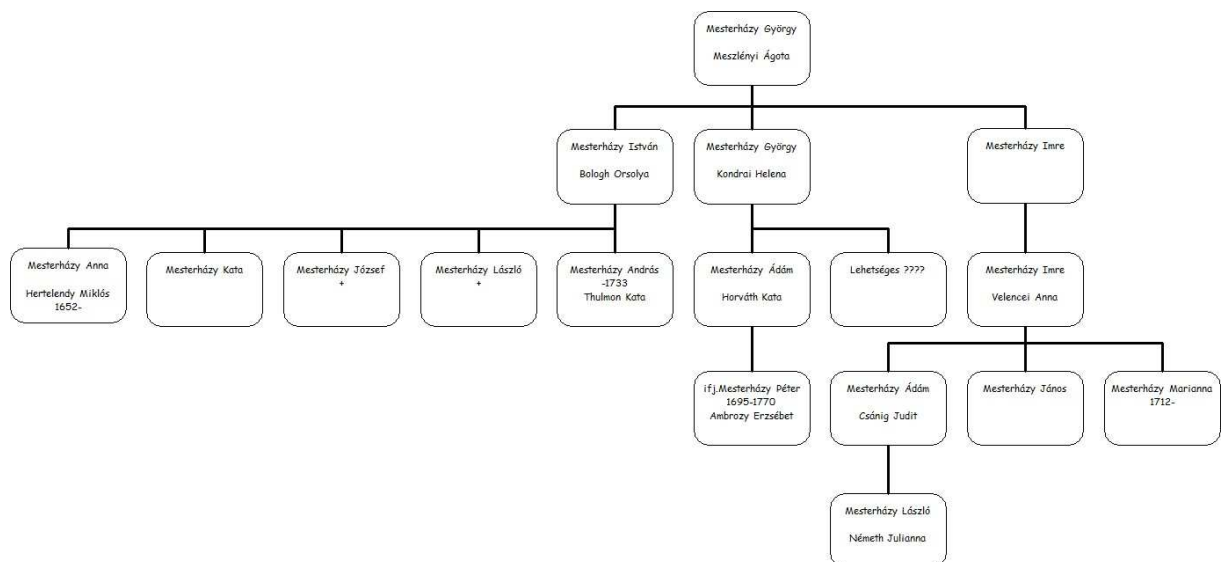
¹⁵ Mesterházy Sándor: A mesterházi Mesterházy család története 15 old.

Egy másik nemesség vizsgálat is bizonyítja (melyet István fia András Mesteri lakos kért¹⁶) György, István és Imre testvérek. Egy tanú vallja Istvánnak Andráson kívül több fia nem maradt. Egy másik tanú ismerte Mesterházán, István özvegyét és tudja kiskorában vele lakott András, de azt nem, fia vagy unokája. Nem tartom valószínűnek István felesége visszaköltözött volna Mesterházára férje halála után. Az előbbieket szerint lehetséges, a két nevezett István két külön személy volt.

Az 1755-ös nemességvizsgálaton¹⁷, Mesterházán, a felsőszeren ifj. Péter, apja Ádám, nagyapja György, szépapja id. György vétettek fel kétségtelen nemesnek. Lehetséges Ádám testvére volt István, bár erre sincs semmi bizonyíték, nem tudni Ádámnak volt-e egyáltalán fiú testvére.

Ezek szerint nem lehet hitelt érdemlően kijelenteni, a meglévő okiratok alapján, hogy ehhez az ághoz tartozott István, vagy esetleg, egy másikhoz. De más ágnál sem találtam olyan György névűt, aki kor szerint megfelelne a feltételeknek.

Az könyv szerinti leszármazási tábla:

A település nevek összevisszasága annak tudható be Röjtökmuzsaj, Röjtök, Mu-
zsaj és Ebergöc (Ebergöcöt régen hívták Börgöcnek is) településekből ált, amiből
1990-ben Ebergöc kivált.

¹⁶ Soproni levéltár, nemességvizsgálati iratok: Mesterházy András Mesteri lakos kérelme 1754

¹⁷ Soós Imre: Ősi Sopronmegyei nemzetségek 359 old.